

חלקו ביניהם בהפרש. באותה עת שימש גרוסמן סגן-מנהל מחלקת-מילות-המדינה בבנק-ישראל, ובתוקף תפקידו ידע היטב מה יקנה הבנק או ימכור בכורסה, וכך ידע מה כדאי לקנות או למכור.

עד כאן מה שידוע למישטרה. אולם פרטים אלה הם קצה זעיר ביותר של הקרחון האמיתי, שעיקרו הקנוניה הגדול לה לקנות ולמכור לבין כמה חברות להשקעה בניירות-ערך, שבמשך שבע השנים הי- אחרונות שלטו בשוק הצמודים ועשו עש- רות מיליוני לירות תוך העלאת הורדת השערים כחפצן. חבורה זו קרויה, בין יודע-דבר, המאפייה-של-הצמודים, כאשר גרוסמן תורם את הירד הפנימי ואת היכר- לת לקנות ולמכור בכספי בנק-ישראל, ושותפיו עושים את הרווחים בשיתוף עימם, מקניית ומכירת של צמודים.

התחלת הקריירה של גרוסמן, שהוא כי- יום בן 34 בלבד, הייתה בשנת 1968. כאשר החל להיות אחראי על ענייני הצמודים. אותה עת היו תעודות מילווה-הקליטה ש- הוצאו לארצות-הברת, ובלא-סחירות, הן נמכרו מחוץ לבורסה בארבעים אחוזים משוויין, כיוון שלא ניתן היה לסחור בהן באופן חוקי. גרוסמן ידע, כי תוך זמן קצר יודיע בנק-ישראל על רישום תעודות אלו בבורסה, דבר שיעלה את ערכן במאות אחוזים. הוא פנה אל אחד מסוחרי ניירות- הערך (שאישר זאת לפניו), קנה באמצעותו - ישירות על שמו - תעודות-קליטה ב- כמה מאות אלפי לירות, ואחר-כך שלח את חותמו כדי שיקנה כמויות נוספות.

כאשר הודיע בנק-ישראל על רישום התעודות, מכרו אותן גרוסמן וחותמו ועשו רווחים-יעתק. התרגיל מצא חן בעיני גרוס- מן, והוא החל בונה לעצמו תרגילים נוס- פים. ביניהם התמנה כנציג בנק-ישראל בבורסה לניירות-ערך, קשר קשרים הדוי- קים עם כמה מסוכני-הבורסה הזריות והחריף-השכל, כגון משה ליביא (הראו) את ליביא), משה רונבלום (הבנק-הבינלאומי- הראשוני), וכן עם קבוצת עמנואל קוק וחברת אי-בי-איי.

פרשת 1968 חזרה על עצמה שנים אחר- דות לאחר-כך, כאשר החליט פיתאום בנק-ישראל לרשום בבורסה את תעודות מילווה-הביטחון עד 1970. גרוסמן וחבור- תו, שידעו על כך מקודם, קנו בשקט תעודות בעשרות מיליוני לירות וכאשר הודיע בנק-ישראל על הרישום, הרקיעו השערים שחקים. אחר-כך היה צריך בנק- ישראל לשמור על השערים הגבוהים, ב- אמתלה ששערים גבוהים מסייעים למדינה לגייס כסף, חבורת גרוסמן מכרה בשערים הגבוהים, והרוויחה שוב.

תרגיל נוסף מסוג זה נעשה אחרי מל- חמת יום-הכיפורים. שערי הצמודים ירדו בעשרות אחוזים כאשר בנק ישראל, משום-מה, הגיח להן לרדת. המאפייה של הצמודים קנתה כמויות אדירות, ואז חר- לה במסע בעיתונות, באמצעות עיתונאים נאמנים ובעזרת בנק-ישראל, תוך סגירת הבורסה למשך שבוע לחימום האווירה. השערים עלו פלאים, והמאפייה של הצמו- דים גרפה שוב רווחים אדירים.

הברווז שהטיל בניציזהב

דיקה שיטתית של דרך פעולת בנק-ישראל בבורסה לניירות-ערך, תגלה קשר ברור בין רכישות-צמודים על- ידי המאפייה או מכירתן, לבין פעולות בנק-ישראל כפי שנקבעו על-ידי גרוסמן. דרך אחרת של ניצול מידע התעוררה בינואר 1974, כאשר הודיע בנק-ישראל על הרעת תנאי תעודות מילווה-הביטחון שהיא מנפיק, תוך ביטול אפשרות הבר- רה. הרעת תנאי התעודות החדשות העל- תה את שערי הקודמות ב-25%, תוך שבוע. כל מי שידע קודם-לכן מה יקרה, וקנה תעודות, גרף מיליונים.

או, למשל, עתה, כאשר החליט בנק- ישראל להרע את תנאי-ההצמדה של הי- תעודות החדשות, דבר שהעלה את מחירי הקודמות. שוב, אותו תרגיל עצמו, כאשר פניתי אל עובד בן-עוזר, בשאלה אודות קשריו בענייני ניירות-ערך עם משה זנבר, השיב כי ראשית, כבנקאי, אינו מוכן לדבר על ענייני לקוחות. שנית, הוא הכחיש כל קשר עם זנבר מאז נתמנה כנציג בנק-ישראל. אשר לחקושה שקדמה לנגידות, אין בן-עוזר זוכר את היה או לא היה לקוח שלו. היו לו לקוחות רבים, לטענתו, והוא לא יכול לזכור את כולם.

במדינה

העם

שתי פגישות

הפגישה באבו-דיס

מטיחה את צילה

על הפגישה בניו-יורק

לשנייה אחת הם עמדו זה מול זה: נער ערבי בן 10, שהחזיק בידו אבן, וחילל ישראלי, שהחזיק בידו נשק חם. הנער רץ עם חבריו לעבר כביש יריחו. יתכן מאד שלא הבין בדיוק במה העניין. התלמידים המבוגרים יותר בוודאי אמרו לו שהם מפגינים למען דתם ועמם, האיס- לאם והעם הפלסטיני. הוא זרק את האבן לעבר מכונית שעברה בכביש.

החילל ידע בדיוק מה הוא עושה. אין צורך בגבורה כדי לכוון נשק לעבר יל- דים, ואין זה לכבודו של צה"ל שיש בו חיללים כאלה, אבל בשיכלו המוגבל בו- דאי סבר החילל שהוא עושה משה טוב. כמו קנאים לאומניים רבים, היה נדמה גם לו שהוא פועל למען עמו. בשעה שי- הוא מביא על עמו אסון, כן חשבו גם אנשי מישמר-הגבול בכפר-קאסם, בליל אוקטובר 1956, וכך חושב הרב משה לוינגר (ראה להלן).

הפגישה בין הילד והחילל נסתיימה תוך שניות. הילד נפל מתבוסס בדמו, נאבק כמה ימים עם המוות, ונפח את נשמתו הצעירה (ראה עמודים 28-29).

כל-יהתיקשורת הישראלים עשו נסיון מטופש להצניע את הידיעה. שידורי-ישר- אל הזכירו את מות הילד בידיעה מיש- נית, בתחמת מהדורת-החדשות, וכעבור שעה העלימו אותה ביכולת. הטלוויזיה שמה את הידיעה במקום החמישי, לא הוכירה אותה בעיקר החדשות, אבל קדו- שים טיבעם להתגבר - והקדוש בן די 10 מכפר אבו-דיס עוד יטריד את המדי- נה זמן רב.

נסיגה אל השכל. כמה שעות אחרי מות הילד נערכה בבית-הזכוכית בניו- יורק פגישה שניה. איש לא זרק אבן, ואיש לא ירה - אך התוצאות של פגישה זו עשויות להיות מרחיקות-לכת לא פחות. זה מול זה ישבו שגריר מדינת-ישראל ונציג אש"ף - בשני הקצוות של שולחן- פרוש אחד.

יתכן כי כבר אז הבינו קברניטי המדי- נות הישראלית שהם עשו שטות - מסוג השטות שממשלת-ישראל נוהגת לעשותן בזירה הערבית, בהיעדר ייעוץ שקול ומחשבה יסודית רצינית. אבל אז כבר היה מאוחר מדי. מטעמי יוקרה, לא יכלה הממשלה לבטל את החלטתה.

הפעם היתה הממשלה נבונה יותר. היא ביצעה נסיגה - נסיגה שקטה מעמדה אווילית, שפירושה: התקדמות שקטה לע- בר עמדה סבירה יותר. כל נסיגה כזאת היא חיובית - גם כשהיא נעשית תחת לחץ המאורעות, ללא מחשבה מוקדמת ומחוסר ברירה.

ביגלל האירופאים. לפני חודשיים, היתה ישראל מוכנה לסמוך על הגיבור התורני שלה, הנציג האמריקאי פאט מוי- ניהון, שיסביר את עמדתה ויטיל וטו על החלטה שנפסל על-ידי ממשלת-ישראל, למרות שהיתה זאת החלטה חיובית דווקא. מאז נעלם מוניהון מן הזירה, ואין אדם בעולם המוכן לייצג את העמדה הישראלית לגבי מלחמת-הדהת בגדה המערבית, שי- פרצה ביגלל אירופאים ישראלי. החובה הוטלה על שיכמו של חיים הרצוג, שנאלץ להתמודד עם יריבו מאש"ף היושב מולו. הפגישה באו-דיס הטילה את צילה על הפגישה בניו-יורק.

השטחים

פוגרום בחברון

רובם של מתנחלי חברון

עמד בראש הסתערות

מזויינת בשיטת

"עקיהום!"

200 גברים, רובם חמושים ברובים אוי- טומטיים ובתת-מיקלעים, ערכו פאנטזיה ברחובות חברון. הם ירו באוויר, הבריחו מהרחובות ילדים ומבוגרים, דהרו בכמו- ניות כשהם יורים ללא-אבחנה. "נתתי הוראה לכל תושבי קריית-ארבע: במידה שיוקרו עליהם אבנים - לירות באוויר! במידה שתימשך השלכת האב- נים ותהיה סכנה - מותר גם לפגוע!" הסביר הרב משה לוינגר, רבם של מתנח- לי חברון והמנהיג של גושי-אמונים, ערביי חברון לא תקפו את מתנחלי

הרב לוינגר (משמאל) לירות כדי לפגוע!

קריית-ארבע. ביום הרביעי בשבוע שעבר, הם הצטרפו להפגנות-המחאה שפשטו על ערי הגדה המערבית וכפריה. במחאה על מה שניראה בעיניהם כניסיון לנשלם מ- הריהבות. השבאב המקומי ניצל הזדמנות של טכס רישמי לחנוכה בניין בית-המישפט בעיר, שבו עמד לטיפול חלק שרי-המיש- פטים חיים צדוק. הצעירים הקימו מחסומי- אבנים, הבעירו צמיגים, הכריחו סוחרים לנעול חנויות.

בשכונת-האבן של קריית-ארבע, אחזה במתיישבים היהודים רוח של מלחמת-

לפני חודשיים יכלה להיערך אותה הי- פגישה באותו המקום, כאשר הוזמן אש"ף לדיון אחר של מועצת-הביטחון. אז הת- ליטה ממשלת-ישראל שוב, להשתתף ב- דיון יחד עם אש"ף. אנשים ברידעת בישראל הזהירו את הממשלה מפני איוולת זו, שלא היתה אלא חזרהה עצמית ומסירת הפרורם הבינלאו- מי העליון לאש"ף. הם ראו בדיון הזדמ- נות חיובית בדרך לדו-שיח ישראל-פלס- טיני: "מוטב לדבר במקום לירות." דיון באו"ם, גם כשהוא סונוע ומר, קובע לפחות את העובדה שאלה הם שני הצדדים לסיכ- סוך שביניהם יש ליצור מצב של שלום.

עוזר וייצמן נחיתת-אונס

יועץ ראש-הממשלה, אלוף (מיל.) אריאל שרון, מצא את עצמו השבוע במצבו של אותו תלמיד בית-ספר יסודי, שבסוף שנת-הלימודים קיבל תעודת-גמר בנוסח הבא: "עולה לכיתה ג' - אבל לא בבית-סיפרנו."

כאשר נודע כי הוא עומד לסיים את ייעוץ לראש-הממשלה ב-31 בחודש זה, זכה אריק לתישבחות כמעט מכל צד. אלא שכל צד העדיף לראות אותו בצד השני, ראשי הליברלים, שמחה ארליך ואריה דולצ'ין, הפליגו בשבח כישוריו הצבאיים של חבר-מיפלגתם-לשעבר וכבר תבעו עבורו את הפיקוד על פיקוד-הגמר כן של צה"ל, זאליו שרי-הביטחון היה רמטכ"ל, שלא חסכו אף הם כלפי חוץ שבחים מאריק, הפגינו את תשוקתם שהוא יחזור לפעילות פוליטית-אזרחית.

היחיד שרצה לראות אותו במחיצתו, ואף ביקש ממנו להמשיך בתפקידו, היה ראש-הממשלה יצחק רבין. אלא שהוא חשש לנקוט כל צעד מעשי שימשך את רצונו זה. אפילו כאשר קיבל רבין את התפטר- רותו של אריק והודיע זאת לשרים בישי- בת-הממשלה השבוע, הוא בחר לכך עי- תוי שלא העיד על אומץ-לב מופרז. רבין ניצל הפסקה בישיבת-הממשלה, בעת ששרי-הביטחון נעדר ממנה לפרק זמן קצר, כדי להודיע לשרים את דעתו ש- מקומו של אריק הוא בשורות צה"ל. בהעדרו של פרס - המיכשול העיקרי בדרכו של אריק חזרה לצה"ל - לא היה אפילו מי שיתוכח בנושא זה עם ראש-הממשלה.

פרישתו של אריק שרון מתפקיד היועץ היתה צפויה. ועם זאת היא היתה מפי- תיעה, שכן, לפי כל התחזיות, שנחזו כבר מהיום בו מינה רבין במפתיע את אריק כיועצו, אמור היה שרון להפוך את פרי- שתו לנושא ציבורי ראשון במעלה. ציפו כי הוא יקשור אותה להסכס-הביניים, להתחלת הנסיגה מסיני, לניסיון פינוי הי- מתנחלים מקדום, או כל נושא אחר שהיה בו כדי לשמש דגל פוליטי.

אבל שרון, כדרכו, הפתיע שוב. הוא לא קשר את פרישתו לשום מאורע אפי- טואלי, בניגוד מפורש למישאלות-הלב של עיתונאי הליכוד, שמיהרו לקשור את פרי- שתו לעוצמת התגובה של צה"ל להתפר- עיות בגדה, כל קשר בין ההתפתחות ומה שאירע בגדה, היה מיקרי בלבד. אריק גם לא חיפש עיתוי שבאמצעותו יוכל להפוך את פרישתו לקרשי-קפיצה פוליטי. הוא פרש בצורה שתוכן כמחאה על מדי- נות כללית ועל שורה של מעשים או "מחדלים", ולא כתגובה ספונטאנית על מאורע חד-פעמי.

עד כמה שהדבר יישמע אבסורדי, נאלץ יועצו של ראש-הממשלה לפרוש

קודש. דומה שחלקם חשו כי הגיעה השעה לנקום את דמם של טבוחי חברון משנת השלושים. מנהיגם הרחוני, הרב משה לוינגר, קנאי קיצוני אחוז תזווית משר- חית, הלהיבם לכך, הוא נטל את הפיקוד לידיו, הורה לגברים החמושים לרדת לעיר התחתית הערבית, "כדי להפגין נוכחות", כפי שהסביר.

הפגנת הנוכחות הפכה התפרעות של כנופייה משולחת-ירסן. מול צעירים ער- ביים משולהבים ומוסתיים, שיירו אבנים,